

dagstelling

Raad van State blijkt thuisfluitier

De ongelijke strijd rond het Polderhoofdkanaal kreeg woensdag een verrassende winnaar. De Raad van State bleek - per ongeluk of met opzet - een thuisfluitier. De stelling: **Misser Raad van State is slecht voor de rechtsstaat en dus geen reden om de vlag uit te steken.**

WILLEM BOSMA
LC-REDACTEUR

Wat wij natuur noemen zijn de planten en dieren die spontaan in ons cultuurlandschap verblijven. Het doet er niet toe of ze mooi of lelijk zijn, aaibaar of onooglijk, in al hun evolutionaire eigenheid zijn ze er gewoon.

Doordat de mensenwereld steeds meer ruimte opeist, staat de biodiversiteit echter wel op de tocht. In al hun ondernemendheid zijn de politieke bestuurders van gemeenten en provincies niet goed in staat die ruimtehonger te beteugelen.

Ook in Den Haag legt het natuurbelang het vaak af tegen het streven naar meer productie, extra consumptie en bredere wegen. Juist hierom heeft Nederland internationale verdragen gesloten en ingestemd met Europese natuurbeschermingsrichtlijnen.

Experts mochten van de Europese Commissie soorten en leefgebieden aanwijzen, die er het meest toe doen. De regeringen zouden de bescherming omzetten in nationale wetten ter bescherming van die soorten en leefgebieden. Kort gezegd mogen Europees beschermde soorten en leefgebieden alleen worden aangetaast als daar een dwingend openbaar belang mee gediend is.

Als er dan in het Polderhoofd kanaal libellenlarven, visjes en roofkevers zwemmen met een Europese status, dan kunnen Opsterland, het Provinsjehûs en de staatssecretaris van Economische Zaken dus op hun

vingers natellen of zij het leefmilieu van die dieren mogen opofferen aan de pleziervaart of niet.

Tot zover de theorie. De praktijk is tot dusver weerbarstiger. De Europese richtlijnen werden aanvankelijk genegeerd, de vertaling naar nationale wetten werd getraïneerd en het grote publiek werd voorgehouden dat de natuurbescherming heus geen zwaarder stempel zou gaan drukken op de politieke besluitvorming.

Hierdoor moesten particulieren vaak door schade en schande (via de bestuursrechter) ontdekken dat de natuur serieuzer wordt genomen dan vroeger. De Friese lijst van bij de rechter gestrande of vertraagde projecten is lang: het pannenkoekhuis in Terherne, villa's in de Bullepolder, bouw kavels bij Goutum, een bedrijventerrein bij Drachten, de kokkelvisserij, windmolens langs de Afsluitdijk.

Wethouders en gedeputeerden liepen stuk bij de Raad van State, meestal doordat ze hun huiswerk niet hadden gemaakt. Doorgaans tonen teruggefloten overheden zich na zo'n toetsing slechte verliezers. De Raad van State leek verdorie wel op de hand van de natuurlobby.

Had voorzitter Jaap Polak zijn dagje niet?

Wat bestuursrechters doen is echter geen projectontwikkelaartje pesen, maar nauwgezet oordelen of de overheid zich zelf wel aan de wet houdt. Op die manier dient het bestuursrecht de politiek, die bepaalt hoe de wetten luiden. Het natuurbelang krijgt zo het gewicht dat democratisch is bepaald.

Op dit punt is de Raad van State nu raadselachtig uit de bocht gevlogen. Dat Opsterland en de staatssecretaris vorig jaar ruim blessuretijd kregen om hun werkgelegenheidsclaims nader te onderbouwen, viel nog te begrijpen. De Raad van State wil niet eindeloos pingpongen, maar een zaak liever in één keer goed afdoen.

Maar de werkgelegenheid in Nij Beets verwarren met die van heel Opsterland en Smallingerland (Lauswolt! Bakkeveen! De Kaden!) en de voorspelde banen voor een deel dubbel tellen? Dat gaat zelfs degenen, die dankzij deze rechterlijke fouten hun plannetjes mogen uitvoeren, boven de pet.

Is de Raad van State in crisistijd overgevoelig voor werkgelegenheidsargumenten? Had de als mescherp en gezaghebbend bekendstaande voorzitter Jaap Polak zijn dagje niet? De Polderhoofd Duitspraak is, hoe kwaadaardig of knullig ook, waarschijnlijk onherroepelijk. Wie kan daar nou nog vol vertrouwen een zaak gaan bepleiten?

Hiermee is de uitkomst slecht voor de rechtsstaat. Wie dat door zijn vreugdetranen heen kan inzien, viert geen feestje voor de kanaaluitdieping.

De sluis bij Nij Beets. FOTO JILMER POSTMA